

Изложба показва моменти от строителството, изпълнението на художествената част и откриването на уникалната Панорама „Плевенска епопея 1877“ преди 45 години

четвъртък, 08 декември 2022

По повод 45 години от тържественото откриване на Панорама „Плевенска епопея 1877“ на 10 декември 1977 г., Регионален военноисторически музей – Плевен представя специална изложба. Тя ще бъде открита на 8 декември, четвъртък, в 16.00 часа в Панорамата.

Шест фототабла показват моменти от строителството, изпълнението на художествената част и откриването на уникалния за Балканския полуостров монумент. Експонирани са палитра, маслени бои, работни и резервни четки на Н. Овечкин, използвани по време на художествените работи по панорамното и диорамното платно. Сред експонатите е и магнетофонен запис с беседа на Н. Овечкин за Панорамата. Ще могат да се видят и оригинални документи, свързани с направата на архитектурно-скулптурна облицовъчна панела по проект на скулптора Кирил Мескин за Панорамата, ордени и медали, грамоти и свидетелства за активно участие, юбилейни комплекти и други материали.

Идеята за изграждане на панорама, посветена на събитията от Руско-турската война 1877-1878 г., е предложена от генерал Иван Винаров през 1966 г. Тя се посреща с ентузиазъм от първия секретар на плевенския Окръжен комитет на БКП – Пенко Герганов. През април 1972 г. той прави предложение до Централния комитет на БКП за построяване на Панорама „Плевенска епопея 1877“ като част от

многобройните инициативи по случай отбелязване на 100-годишнината от боевете за Плевен и Освобождението на града.

През януари 1976 г. е обявен конкурс за изработване на архитектурен и идеен проект за панорама и диорама в Плевен. В него вземат участие пет колектива. Отличен е проектът на арх. Иван Стефанов и арх. Пламена Цачева. По-късно ръководството и проектирането се поема от младите архитекти Пламена Цачева и Иво Петров. Те разработват нов идеен проект, който става основа за по-нататъшното изпълнение. Мястото за строеж е избрано от ръководителя на художествения колектив Николай Василиевич Овечкин. Това е бившето бойно поле до редута Кованлък в Скобелев парк. Детайлно запознат с историята на Руско-турската война 1877-1878 г., Н. Овечкин предлага панорамата да отразява Третия щурм за Плевен, а диорамата – разгрома на армията на Осман паша.

В БНБ – Плевен е открита сметка, по която се набират средства от организации и граждани по фонд „Изграждане Панорама „Плевенска епопея 1877 г.“ За строителството и живописната част са изразходени около 5 милиона лева, от които 3,5 милиона са от дарения.

През месеците ноември и декември 1976 г. при трудни условия за кратко време се трасира, проектира и изгражда пътят, който и сега води до монумента. На 19 януари 1977 г. е направена първата копка. Работи се денонощно при тежки зимни условия и сняг, дълбок над 55 см.

На 2 февруари се полага първият бетон в основите на сградата и се извършват основните строителни работи. Ежедневно на помощ се включват доброволци от различни предприятия и учреждения, които извършват общи работи с цел да се увеличи производителността. Работи се на три смени, а към средата на юли 1977 г. е завършен грубият строеж заедно с покривната конструкция.

Художниците започват живописната част, работейки едновременно със строителите. Панорамното платно е монтирано и грундирано. Скиците за него са подготвени предварително в Москва и са представени в България пред комисия с председател Дечко Узунов, която ги приема за изпълнение. Почти всички картини от Уводна и Заклучителна зала са рисувани във военното студио „Греков“ в Москва и по-късно са завършени на място. Скиците на отделните фрагменти от живописното платно са пренесени на диапозитиви, които се прожектират с 5 аспектомата върху платното и се очертават контурите. Всеки от художниците работи в своя участък, спазвайки еднообразието в стила и цветовата гама.

На 7 декември 1977 г. държавна комисия, ръководена от з.х. Христо Стефанов, дава висока оценка на художественото изпълнение и обявява художествено-архитектурния комплекс за приет.

Сутринта на 10 декември 1977 г. на централния градски площад пред Параклис мавзолей „Св. Георги Победоносец“ се провежда тържествен митинг, посветен на 100-годишнината от Освобождението на Плевен.

След това хиляди граждани тръгват към Панорамата, която е открита официално. Във фойето ѝ поставят капсула със завет към поколенията, който трябва да се отвори на 10 декември 2077 г.

Изложбата „45 години Панорама „Плевенска епопея 1877 г.“ ни връща към времето, когато само за 11 месеца изпълнителите поемат това предизвикателството в надпревара с времето. С много ентузиазъм и възрожденски дух, с желание, вяра и убеденост, благородната идея се превръща в изпълнима цел.